

Prelaskom na euro kamate na kredite trebale bi u Hrvatskoj pasti

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34
Objavljeno: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34

S ulaskom Hrvatske u eurozonu, građani bi mogli očekivati niže kamatne stope po novim i kreditima uz varijabilnu kamatnu stopu, zahvaljujući smanjenim rizicima, prije svega valutnom, a oni koji imaju ugovorene kredite s fiksnim kamatama moći će ih refinancirati budu li im novi uvjeti povoljniji.

Ovih dana aktualno je pitanje kretanja kamatnih stopa po kreditima građana idućih godina, s obzirom da se u nekom razdoblju očekuje početak normalizacije monetarne politike Europske središnje banke uslijed rasta inflacije. Posebice će oni koji imaju kredite uz varijabilnu kamatnu stopu pomno pratiti razvoj te situacije.

Istodobno, Hrvatska se priprema za ulazak u europodručje, a datum ulaska planiran je za početak 2023. godine. Uvođenje eura imat će povoljan utjecaj na cijenu novca i kamate na kredite, jer će ulazak u eurozonu smanjiti premije rizika za zemlju. Tako agencija Fitch već navodi da uvođenje eura znači dva stupnja bolji kreditni rejting Hrvatske, što utječe na pad premije rizika, a onda i kamate.

Banke u Hrvatskoj u načelu u ponudi već sad imaju nešto niže kamatne stope na eurske kredite od onih na kunske. Također, kamatne stope na novoodobrene eurske i kunske kredite trenutno su vrlo blizu.

Po podacima HNB-a, primjerice, prosječna kamatna stopa za nove stambene kredite u kunama ugovorene u kolovozu ove godine iznosila je 2,86 posto, dok je za eurske kredite u prosjeku bila 2,71 posto.

Tako mala razlika u kamatnim stopama u znatnoj mjeri je posljedica napretka prema uvođenju eura, ističu iz HNB-a, jer utjecaj uvođenja eura na kamatne stope nije koncentriran u samom trenutku uvođenja eura, nego se postupno počinje materijalizirati i prije njega.

Za dužnika neće više biti valutnog rizika

Nakon ulaska u eurozonu, razumljivo, u ponudama banaka više neće postojati kunski krediti, već samo eurski.

Tada više neće postojati valutni rizik za dužnika, navode iz HNB-a. Višu rizičnost sada dužnici plaćaju višom kamatnom stopom na kunske kredite.

Dodatno bi na relativno smanjenje kamatnih stopa u ponudama novih kredita moglo djelovati i smanjenje regulatornih zahtjeva koje će omogućiti uvođenje eura zbog smanjenja valutnog rizika, navode iz središnje banke. Pritom naglašavaju kako se radi o relativnom smanjenju, odnosno da će kamatne stope biti niže u odnosu na stanje kakvo bi bilo da euro nije uveden.

„Naime, ako se kamatne stope zadrže na sadašnjoj niskoj razini, tada će biti vidljivo postupno smanjenje kamatnih stopa. No, ako se uvođenje eura dogodi u ciklusu povećanja kamatnih stopa u europodručju, u tom će slučaju rast kamatnih stopa u Hrvatskoj biti sporiji nego što bi bio u slučaju da Hrvatska ostane izvan europodručja”, ističu iz HNB-a.

Kod postojećih kredita situacija je složenija. S ulaskom u eurozonu, naime, povoljnog učinka

Prelaskom na euro kamate na kredite trebale bi u Hrvatskoj pasti

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34
Objavljeno: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34

uvođenja eura ne bi trebalo biti na kredite odobrene uz fiksnu stopu ili uz varijabilnu stopu vezanu uz Euribor, već bi on mogao biti vidljiv samo kod kredita odobrenih uz Nacionalnu referentnu stopu (NRS) i to ne u samom trenutku uvođenja eura, nego postupno, djelomično čak i prije samog uvođenja eura, ističu iz središnje banke.

Kod postojećih kredita uz fiksnu kamatnu stopu ili varijabilnu vezanu uz Euribor građani će tako sami donositi odluke o refinanciranju svojih postojećih obveza budu li uvjeti financiranja u bankama, odnosno kamatne stope povoljnije nego što su ih ranije ugovorili.

Inače, po podacima HNB-a, krajem kolovoza ove godine ukupno je građanima bila odobrena 141 milijarda kuna kredita, pri čemu je 39 posto bilo odobreno uz varijabilne kamatne stope, 8 posto uz stope fiksne u razdoblju do tri godine, 15 posto uz fiksne stope u razdoblju duljem od 3 godine a kraćem od dospijeća, te 38 posto kredita uz fiksnu kamatnu stopu.

Kunskih kredita na kraju kolovoza bilo je 78 milijardi kuna, pri čemu je 33 posto imalo varijabilnu kamatnu stopu, 52 posto fiksnu, dok je 5 posto imalo stope fiksne u razdoblju do tri godine, a 10 posto fiksne stope u razdoblju duljem od 3 godine a kraćem od dospijeća.

Zakon o euru regulirat će konverziju kunskih kredita u eurske

Inače, konverzija kredita pri ulasku u eurozonu bit će detaljno uređena zakonom o euru, čija je izrada prijedloga u tijeku, a njegovo donošenje očekuje se u prvoj polovini 2022., doznaje se iz HNB-a

Od dana uvođenja eura svi kunski krediti i krediti s valutnom klauzulom u eurima smatrat će se kreditima u eurima. Prema načelu neprekidnosti ugovora i drugih pravnih instrumenata, uvođenje eura neće utjecati na valjanost postojećih ugovora u kojima se navode iznosi u domaćoj valuti.

To, među ostalim, znači da se ugovori o kunskim kreditima i kreditima s valutnom klauzulom u eurima neće morati nužno mijenjati zbog prelaska na euro kao novu službenu valutu, napominju iz HNB-a.

Zakonom će se osigurati da se iznosi iskazani u kunama u tim ugovorima automatski preračunaju u iznose u eurima prema fiksnom tečaju konverzije, bez naknade za dužnike, a regulirat će se i pitanje kamatnih stopa.

Ako je kredit ugovoren uz fiksnu kamatnu stopu, u tom slučaju nakon uvođenja eura, osim konverzije glavnice, neće biti potrebna nikakva prilagodba jer će se nastaviti primjenjivati ista kamatna stopa, navode iz HNB-a.

Kod kredita ugovorenih uz promjenjivu kamatnu stopu, koja se sastoji od fiksne marže i promjenjivog dijela koji se oslanja na jedan od zakonom dopuštenih promjenjivih parametara, u nekim će slučajevima biti potrebno prilagoditi promjenjivi parametar jer nakon uvođenja eura taj parametar više neće postojati u istom obliku.

Pritom će se krovnim zakonom o uvođenju eura osigurati određeni kontinuitet u primjeni

Prelaskom na euro kamate na kredite trebale bi u Hrvatskoj pasti

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34

Objavljeno: Srijeda, 20 Listopad 2021 07:34

parametara, u smislu da će postojeći parametri biti zamijenjeni parametrima koji su im najbližiji, što znači da uvođenjem eura neće doći do automatskog izjednačavanja uvjeta kunskih kredita s uvjetima eurskih kredita koji se nalaze u ponudama banaka.

Dužnik se pritom, navode iz HNB-a, neće smjeti naći u nepovoljnijem položaju nego što bi bio da nije došlo do uvođenja eura, odnosno kamatna stopa ostat će ista ili će se neznatno smanjiti.

Primjerice, kunski krediti ugovoreni uz promjenjivu kamatnu stopu vezanu uz kunski NRS (nacionalna referentna stopa) bit će zamijenjeni odgovarajućim eurskim NRS-om, koji će odražavati i trošak onih izvora financiranja koji su originalno bili nominirani u eurima (npr. depoziti u eurima) i trošak onih izvora financiranja koji su prije uvođenja eura bili nominirani u kunama, ali su na dan uvođenja eura konvertirani u eure (npr. kunski depoziti).

Kako bi se izbjeglo da nakon takve prilagodbe promjenjivog parametra ukupna kamatna stopa koju plaća dužnik poraste, zakonom će biti propisano da su banke eventualni porast promjenjivog parametra dužne kompenzirati smanjenjem fiksne marže, navode iz HNB-a.

Prilagodba promjenjivog parametra bit će nužna i kod kredita ugovorenih uz promjenjivu kamatnu stopu gdje je kao promjenjivi parametar korištena prosječna kamatna stopa na depozite građana u kunama, kao i kod kredita gdje je kao parametar korišten "stari" eurski NRS (koji odražava samo trošak izvora financiranja koji su originalno bili nominirani u eurima, a ne i trošak kunskih izvora koji su konvertirani u eure).

Banke će, pak, svoje klijente o nadolazećim promjenama morati obavijestiti nekoliko tjedana prije službenog prelaska na euro. Ako se neki ugovori o kreditu ipak budu trebali mijenjati, troškove povezane s izmjenom ugovora neće snositi klijenti banaka, već će ih snositi banke, navode iz HNB-a. (Autor: Slavica Cvitanić/Hina)

